

DOI: <https://doi.org/10.32782/PPSS.2023.1.23>

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО ПРОТИСТОЯННЯ: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Олександр Сергійович ЛЕОНОВ,

*д-р філос. з політології (PhD), старший
викладач кафедри міжнародних відносин та
стратегічних комунікацій Воєнної академії
імені Євгенія Березняка
<https://orcid.org/0000-0003-1759-3845>*

USE OF SOCIAL NETWORKS IN THE CONDITIONS OF ARMED CONFLICT: CHALLENGES AND THREATS FOR UKRAINE

The study examines the hybrid component of the confrontation between Ukraine and Russia. It was determined that social networks and the use of artificial intelligence play a key role in the process of information influence.

Цинічне вторгнення російської федерації на територію України у лютому 2022 року супроводжувалось не тільки застосуванням летальної зброї, а й агресивними діями в інформаційному середовищі. Потoki дезінформації, що поширюються на телебаченні та у соціальних мережах, стали характерною ознакою гібридної війни, розв'язаної росією.

Маніпулюючи свідомістю користувачів, росія поділила свою цільову аудиторію на три кластери: власне населення, населення України та населення країн Заходу. При цьому, для кожної з груп використовуються різні джерела для поширення своїх наративів. Так, для здійснення впливу на власне населення, Кремль найчастіше використовує популярні в рф соціальні мережі Вконтакте та Однокласники. Враховуючи факт, що вищезгадані соціальні мережі є повністю підконтрольні російському уряду, неважко здогадатись, що поширювана у них інформація є цілком контрольованою відповідними спецслужбами та ними ж коректується у потрібному напрямку. Для українського сегменту зазвичай застосовують додаток Telegram, у якому за допомогою розкручених каналів, об'єднаних між собою в так званий пул, циркулює одна і та ж фейкова інформація, яка завдяки монотонній повторюваності в різноманітних каналах створює у користувачів хибне уявлення правдоподібності. Говорячи про аудиторію західних країн, найчастіше використовуються усім відомі соціальні мережі Фейсбук та X (донедавна Твітер). Завдяки розширеній мережі тролів та ботів, які активно використовувались ще в 2016 році Євгеном Пригожиним та його так званим "Агентством інтернет-досліджень" під час американських виборів [1], створюється величезна кількість фейкових акаунтів у зазначених мережах з метою дискредитації діючої влади на території демократичних країн, загострюються внутрішні протиріччя та виправдовується агресивна політика рф. Слід зазначити, що покупка мільярдером Ілоном Маском соцмережі X зіграла на руку росіянам, адже політика щодо публікації забороненого контенту зазнала змін [2].

У контексті інформаційного протистояння не можна не згадати про активне використання застосунку Тікток, який набув надзвичайної популярності по всьому світу, та уже використовувався російськими спецслужбами для виявлення позицій ЗСУ, корегування ракетних ударів та дискредитації української влади [3].

Окремо необхідно зазначити про зростаючу небезпеку, спричинену бурхливим розвитком штучного інтелекту та його активним використанням в інфопросторі. Різноманітні дипфейки, які синтезують зображення та звук, російська пропаганда уже застосовує в інформаційній війні [4], прикладом яких може послугувати так звана “заява” президента В. Зеленського про необхідність скласти зброю та капітулювати перед росією.

Отже, в умовах гібридного протистояння України росії, останніми активно використовується інформаційна складова для досягнення своїх цілей, що становить безпосередню загрозу нашій державі. Усвідомлення цих загроз та адекватне реагування на них є необхідною передумовою для успішного протистояння агресору.

Список використаних джерел:

1. Мельник Р. Пригожин визнав, що створив “фабрику тролів” у соцмережах. *Detector.media*. URL: <https://detector.media/infospace/article/208028/2023-02-15-prygozhyn-vyznav-shcho-stvoryv-fabryku-troliv-u-sotsmerezhakh/> (дата звернення: 05.12.2023).

2. Ukrinform. Чому росія знову полюбила Twitter: дайджест пропаганди за 10 квітня. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3694458-comu-rosia-znovu-polubila-twitter-dajdzest-propagandi-za-10-kvitna.html> (дата звернення: 08.12.2023).

3. Реалії Д., Неделько Н. Кремлівська пастка: як пропаганда РФ імітує українських військових у соцмережах. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/tiktok-viyskovi-propaganda-rosiyi/32319282.html> (дата звернення: 09.12.2023).

4. Півторак К. З. О. Штучний інтелект і дезінформація: як російський агітпроп використовує дипфейки у війні з Україною. *Ms.detector.media*. URL: <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33631/2023-12-01-shtuchnyy-intelekt-i-dezinformatsiya-yak-rosiyskyu-agitprop-vykorystovuie-dypfeyky-u-viyini-z-ukrainoyu/> (дата звернення: 07.12.2023).